

інструментів антикризового менеджменту, націленого на збереження людського капіталу, забезпечення конкурентоспроможності та управління продажами на засадах клієнтоорієнтованості, підтримка і поширення принципів сталого розвитку, що сьогодні є одним з основних трендів діяльності таких підприємств.

Література:

1. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/> (дата звернення: 27.02.2024).
2. Perilli D. 2022 roundup for the cement multinationals. Global Cement. URL: <http://surl.li/qzecoc> (date of application: 27.02.2024).
3. Міщук Г., Дудзяний С. Аналітика діяльності підприємств України з виробництва цементу в умовах системних викликів. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. № 6(324). С. 241-246.
4. Sustainability report 2022. *Виззі Unicem*. URL: <http://surl.li/qzelt> (date of application: 27.02.2024).
5. Тімченко О.Д. Теоретична сутність поняття управління продажами. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2021. Вип. 2(34). С. 74-81.
6. Ринок цементу може вийти на довоєнні показники за три роки – експерти. *Українформ*. URL: <http://surl.li/qzckc> (дата звернення: 27.02.2024).

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЇХ ЕФЕКТИВНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Нагаєв В.М., доктор педагогічних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3130-6112>

Кускова С.В., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4725-3537>

Вашечко С.С., аспірант,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-6087-2328>

Однією з особливостей управлінської діяльності державних службовців є необхідність сформованості їхньої комунікативної компетентності в процесі професійної взаємодії, що пов'язано із суттєвим зростанням обсягу соціальних контактів. За цих умов особливого значення набуває проблема комунікативної підготовки менеджерів в системі публічного адміністрування до комунікативної

професійної взаємодії, як невід'ємного атрибуту їх професійної діяльності та інструменту досягнення публічних цілей. Публічна комунікація займає особливе місце в системі управлінської підготовки, виступаючи невід'ємною складовою професійної діяльності фахівця в системі публічного адміністрування [1; 4].

Метою даного наукового дослідження є обґрунтування методичного супроводу процесу формування комунікативної компетентності державних службовців як об'єктивної передумови їх ефективної професійної діяльності. Державний службовець в системі публічного адміністрування – це керівник-лідер громадського соціуму, державних органів влади та місцевого самоврядування, який забезпечує ефективну державницьку діяльність через активізацію людського фактору шляхом прийняття управлінських рішень в умовах соціальної взаємодії. Ці менеджерські якості формуються завдяки вивченню теорії та практики публічної комунікації, яка покликана надати майбутнім фахівцям можливість ефективно впливати на виробничі ситуації в системі державного управління на макро- та мікрорівнях. В умовах публічної управлінської діяльності комунікативна компетентність (КК) визначає здатність державного службовця ефективно здійснювати функціональні обов'язки в системі багаторівневих комунікацій на рівні громадськості та владних структур сукупністю форм та засобів управлінського впливу [3; 7].

Наведені вище положення доводять, що соціальна комунікація має відповідати конкретним напрямам професійної діяльності менеджера публічної сфери і мати структурно-функціональну побудову у вигляді сформованої комунікативної компетентності. Формування комунікативної компетентності у процесі фахової підготовки державних службовців розглянемо крізь призму аспектного аналізу за компетентнісним, діяльнісним і технологічним підходами [6].

Компетентнісний підхід реалізує гносеологічну мету фахової підготовки державних службовців до КК, а саме, набуття досвіду з планування та організації комунікаційних заходів, мотиваційного забезпечення цього процесу та моніторингу механізмів комунікації в публічній сфері. Діяльнісний підхід обґрунтовує систему комунікаційних операцій, суб'єктну і контекстно-змістову складові соціальної роботи державних службовців. Він реалізує праксеологічну мету через навчальну діяльність суб'єктів щодо оволодіння знаннями, вміннями та навичками з КК. Технологічний підхід полягає в забезпеченні послідовності операційних умов організації комунікативного процесу з метою формування дієвої системи публічних комунікацій у визначеному соціумі.

Розглянемо компонентну структуру КК державних службовців в системі публічного адміністрування. В її основу включено такі компоненти: аксіологічний (ціннісне ставлення до комунікаційного процесу в публічній сфері в умовах демократичних засад державного управління), мотиваційний (комплекс мотивів, цілей, потреб, інтересів, психологічних якостей, необхідних у процесі здійснення комунікативної управлінської діяльності), когнітивний (обсяг професійних та наукових знань про форми, методи, засоби, технології здійснення комунікаційної діяльності в публічній сфері), діяльнісний (проектування, реалізація та коригування комунікаційного процесу), технологічний (обґрунтування механізмів, методів та форм ефективної публічної комунікації); рефлексивний (аналіз, усвідомлення, переосмислення та перетворення комунікативного досвіду); розвивальний (удосконалення комунікаційних механізмів на основі накопиченого соціального досвіду та сучасних тенденцій інформаційно-цифрового простору публічної сфери) [2; 5].

Кожен з цих компонентів спирається на цілком конкретні за змістом професійні компетенції, які в сукупності складають відповідну модель комунікативної компетентності фахівця публічної сфери. На цій основі визначимо комунікативну компетентність державних службовців як здатність суб'єкта публічної служби до успішного здійснення комунікативної взаємодії в системі державного та регіонального управління, що ґрунтується на гносеологічній основі знань комунікативних технологій спілкування, способів їх здобуття, риторичних уміннях і навичках, а також сукупності психологічних якостей, які охоплюють ціннісне уявлення досліджуваної проблеми, мотивацію процесу публічних комунікацій, етичні та гуманістичні виміри, психологічну рефлексію та мотивацію саморозвитку [8].

Необхідною умовою формування КК державних службовців є наявність відповідної методики, яка інтегрує організаційні форми (семінари, вебінари, тренінги, майстер-класи, онлайн-консультації, творчі групи, конференції тощо), методи (кейс-метод, метод проєктів, моделювання управлінських ситуацій, дискусія, мозковий штурм, ділові та імітаційні ігри, візуалізація, метод модерації, делегування повноважень та інші), засоби (навчально-методичний комплекс формування комунікативної культури, веб-середовище дистанційного навчання, електронні і друковані інформаційні ресурси закладів вищої освіти, фахові видання, Інтернет-ресурси), технології навчання (проектна, тренінгова технології, кейс-технологія, технологія науково-методичного супроводу, портфоліо, управлінський коучинг), а також інструментарій для оцінювання рівнів розвиненості

комунікативної компетентності (опитувальники, тести, методичні кейси, оцінювальні листи).

Для ефективної реалізації зазначеної методики в системі публічного управління і адміністрування необхідно забезпечити ефективну цифровізацію публічних контактів на основі Smart-інформаційних технологій. Цифровізація комунікативного процесу забезпечує його інформаційно-технологічними можливостями, які сприяють покращенню якості публічних комунікацій та відкривають нові можливості щодо підвищення продуктивності цього процесу. Це робить комунікаційний процес в публічній сфері більш гнучким та пристосованим до сучасних вимог, що зі свого боку сприяє формуванню дієвого комунікативного середовища в системі публічного управління та адміністрування.

Висновки. Модель комунікативної компетентності державних службовців розуміємо як інтегративну структуру, складниками якої є такі компоненти: аксіологічний, мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, технологічний, рефлексивний, розвивальний. Дана модель визначає цілі і зміст професійної комунікації державних службовців в системі публічного адміністрування на засадах гуманістичної парадигми та сучасних концепцій державотворення.

Важливим аспектом реалізації даної моделі КК є наявність методологічно-цільового блоку, який об'єднує мету, завдання, наукові підходи та принципи, що обґрунтовують вибір механізмів соціальних комунікацій (змісту, форм, методів і засобів науково-методичного супроводу комунікативної компетентності державних службовців).

Розвиток комунікативної компетентності державних службовців – пріоритетне завдання державної політики в умовах всебічного посилення цифрових навичок населення України. Цей процес є одним з пріоритетів уряду в процесі здійснення цифрових трансформацій для організації забезпечення безперервності комунікативного процесу в умовах електронних систем публічного управління та адміністрування.

Література:

1. Гаман Т.В. Джерела, форми та види інформації, що використовуються в системі державного управління. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2004. № 3(11). С. 303-307.
2. Демидишина Н. Дослідження актуальних питань комунікації у зарубіжній літературі. *Вісник НАДУ*. 2007. № 3. С. 370-378.
3. Ключко О.В. Професійна підготовка майбутніх менеджерів аграрного виробництва засобами сучасних інформаційно-цифрових технологій: монографія. Вінниця: Т.П. Барановська, 2018. 350 с.

4. Малімон В.І. Комунікаційна політика в діяльності державного службовця: навч. посіб. [2-ге вид.]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2007. 328 с.

5. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник. Х. : ХНАУ. 2018. 278 с.

6. Нагаєв В.М. Формування досвіду соціокультурної професійної комунікації менеджерів у процесі їх фахової підготовки. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2017. № 2. С. 42-47.

7. Регіональна політика та місцеве самоврядування: підручник / Ю.О. Куц, В.В. Мамонова, В.В. Наконечний, О.В. Ольшанський. Х. : Вид-во: ХарРІНАДУ «Магістр», 2018. 208 с.

8. Сарновська С.О. Сучасна соціальна комунікативна культура (філософсько-методологічний аналіз): Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філос. наук. 09.00.03. / Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. К., 2000. 18 с.

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ У ПІДТРИМЦІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ: МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Несененко П.П., доктор економічних наук, доцент,
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6399-3511>

Догадаєв С.В., здобувач другого (магістерського) рівня ВО,
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна

Технологічні інновації є ключовим рупієм економічного зростання та розвитку країни, а стейкхолдером, який відіграє найбільш важливу роль у прискоренні технологічних інновацій, є уряд. Уряд, підтримує технології, сприяє створенню середовища, яке підтримує інновації кількома способами, включаючи фінансування досліджень і розробок, заохочення партнерства між промисловістю та академічними колами і, що найважливіше, створення політики та нормативно-правових актів, які стимулюють інновації. Україна має великий інвестиційний потенціал, тому тема співпраці держави з бізнесом залишається актуальною на сьогодні, особливо в умовах воєнного стану на території держави.

Уряд часто відігравав важливу роль у впровадженні великих інновацій, наслідки яких часто виходять далеко за межі державного сектору. Хоча кожна з цих інновацій починалася як фінансована урядом ініціатива, реальна цінність була усвідомлена лише тоді, коли комерційний сектор перейняв ці нові технології та поширив їх у ширшому масштабі.